

ZBIRKA ORUŽJA MILANA pl. PRAUNSPERGERA U HRVATSKOME POVIJESNOME MUZEJU

MARIJA ŠERCER

U predgovoru knjige "Oružje starih Hrvata", Milan pl. Praunsperger (Samobor, 1881. - Zagreb, 1960.) napisao je sljedeće: "Od davnine čuvalo se je u obitelji Praunsperger, koja potječe iz ranoga srednjega vijeka, osim obiteljskog mača i sablje i drugo staro oružje. Ono je visjelo u hodniku staroga dvora Podolja u Samoboru. Za napoleonskih ratova sakrio ga je moj djed Fileus u tajni hodnik. General Marmont uselio se je god. 1809. u dvorac moga djeda. Nije mu bilo teško otkriti na zidovima dvorca tragove starog oružja. Tako je Marmont jedne ugodno provedene večeri zapitao diskretno domaćina, gdje se nalazi to oružje. Odmah je obećao, da ga ne će dirati. Naravno, da je sada domaćin iznio oružje iz tajnog skrovišta. Francuski su gosti bili udivljeni njegovim riedkošću i bogatstvom. Kad sam nakon smrti mojih roditelja baštiniio to oružje, proučavao sam ga i odlučio, da nasliedenu zbirku nadopunim."¹

Prvi put je dio zbirke oružja Milana pl. Praunspergera pokazan javnosti na Kulturno-historijskoj izložbi grada Zagreba, koju su 1925. godine organizirale zagrebačke Hrvatice s Bertom Heinzl,

Ankom Pogorelec i Slavom Furst na čelu.²

Među obrascima s opisima predmeta predloženih za izložbu nalazi se i oružje zbirke Praunsperger.³ Ta dokumentacija dokazuje da se zbirka nalazila u Zagrebu u Prilazu Gjure Deželića 6/I. Vlasnik zbirke izdvojio je 75 primjerka oružja od kojih je izloženo i u katalog uvršteno 26 predmeta.⁴ Izvan kataloga izlagano je u Gradanskoj sobi osam predmeta (dva nažigača na kremen i šest oroza pušaka). Izložena su ukupno 34 komada oružja Praunspergerove zbirke.

U ovom opsežnom osvrtu na izložbu, dr. Stjepan Srkulj istaknuo je veliko zanimanje koje je pobudilo izloženo oružje. U vitrini Milana pl. Praunspergera "svakome pada u oči srebreni buzdovan urešen emailom, biserjem i granatima". Uz izložke Velikaške dvorane napominje da se ona ne bi mogla zamisliti bez "buzdovana, kacige, oklopa, željeznih rukavica, ogrtača, ostruga, mačeva (dva iz vremena križarskih vojna 13. vijek), što je sve izložio iz svoje zbirke oružja Milan pl. Praunsperger. Na koncu treba da bude spomenut u ime javne pravde i krvnički mač, koji je iz 15. vijeka".⁵

Jedanaest godina nakon ove velike kulturne priredbe, pojavio se napis u tisku koji upozorava da se "najstarija i jedina zbirka historijskog hrvatskog oružja nalazi na Prilazu".⁶

Vjerojatno su poteškoće oko smještaja i čuvanja predmeta u obiteljskom stanu, kao i želja za predstavljanjem zbirke jav-

nosti, potaknuli njezina vlasnika da ponudi zbirku na otkup.

Dana 23. ožujka 1938. godine Milan pl. Praunsperger uputio je Društvu za podizanje spomenika kralju Tomislavu u Zagrebu dopis u kojem iznosi "jednoglasnim zaključkom glavne godišnje skupštine Društva za poljepšavanje grada i p. t. naslova zaključeno je, da se za milenijski muzej nabavi moja zbirka starog i historijskog oružja". Zbirku je pregledao sveučilišni profesor i umirovljeni ravnatelj Zemaljskog muzeja u Sarajevu, dr. Ćiro Truhelka i poslao pismeni izvještaj o svome mnijenju navedenom naslovu. Praunsperger navodi da je "prema vrlo ozbiljnim ponudama poznavao tih predmeta zbirka procijenjena na 1,5000.000.- dinara. Kako je njegova želja da zbirka ostane sačuvana HRVATSKOM NARODU (naglasio M. pl. Praunsperger, op. M. Š.) voljan je ustupiti zbirku Društvu za podizanje spomenika kralju Tomislavu za 1,250.000.- dinara. Ovaj iznos pripravan je primati u višegodišnjim obrocima od 150.000.- do 250.000 dinara".⁷

Društvo za podizanje spomenika kralju Tomislavu vjerojatno nije raspolagalo tako velikom novčanom svotom. Stoga je 23. listopada 1939. godine izvijestilo Bansku vlast banovine Hrvatske, odnosno bana dr. Ivana Šubašića da Društvo, osim spomenika kralju Tomislavu, želi ostvariti Hrvatski milenijski muzej u Umjetničkom paviljonu. Tu bi se izlagali odljevci starohrvatskih spomenika nađenih u Dalmaciji te zbirka staroga historijskog oružja. Društvo drži da će Banska vlast banovine

Hrvatske "kao reprezentant stare moći i slave Hrvatske domovine" pripomoći društvu da otkupi zbirku. Banska vlast u Zagrebu izvijestila je 11. studenoga 1939. Društvo za podizanje spomenika kralju Tomislavu o novčanim sumama kojima raspolaže.

U međuvremenu se 10. studenoga 1939. u Arheološkome muzeju, Zrinjevac 11, sastao Upravni odbor Društva a nazočni su bili predsjednik dr. Milan Dečak, dr. Viktor Hoffiler i Milan Praunsperger. Prema zapisniku sjednice, predloženo je da zbirku oružja ocijene dva stručnjaka dr. Ćiro Truhelka i prof. Antun Jiroušek. Gospodinu Praunspergeru ima se isplatiti 50.000.- dinara obećanoga doprinosa grada Zagreba i predujam u istom iznosu iz blagajne za spomenik kralju Tomislavu. Uza spis sačuvane su namire na svotu 50.000.- dinara za kupnju zbirke oružja od 6. prosinca 1939., potvrda o primitku 35.000.- dinara od 9. ožujka 1940. i potvrda primitku 15.000 dinara. od 17. travnja 1940. s potpisima Milana Praunspergera.

Banska vlast banovine Hrvatske donijela je 30. svibnja 1940. godine odluku o postavljanju stručne komisije radi procjene zbirke starohrvatskog oružja Milana Praunspergera.

U povjerenstvo su ušli Gjuro Szabo, umirovljeni ravnatelj muzeja, dr. Ćiro Truhelka, umirovljeni ravnatelj muzeja, i Vladimir Tkalčić, ravnatelj Hrvatskoga narodnog muzeja za umjetnost i obrt.

Sačuvan je također koncept kupoprodaj-

nog ugovora od 8 točaka sklopljen između Milana Praunspbergera, umirovljenoga vojnoga sudskoga kapetana iz Zagreba, kao prodavatelja i Banske vlasti banovine Hrvatske kao kupca zbirke starohrvatskog oružja. Zbirka se kupuje za Hrvatski narodni arheološki muzej u Zagrebu

prema priloženom popisu u ukupnom broju od 492 komada⁸ za 1,200.000.- dinara. Svota će se isplaćivati u pet godina. Zbirka će se čuvati u Hrvatskome narodnom arheološkome muzeju u Zagrebu pod Praunspbergerovim imenom kao cjelina. Praunspberger se obvezuje da će zbirku, prema svojim materijalnim mogućnostima, upotpunjavati darovima. Pripravan je besplatno izraditi katalog zbirke i stručno je urediti.

Banska vlast banovine Hrvatske zamolila je Odjel za financijalne poslove 16. kolovoza 1940. da omogući sredstava za isplatu zbirke oružja u cijelosti. Naime, prodavatelj je spreman zbirku prodati za 1,100.000.- dinara ako se ta svota plati

odjednom.

Prema zapisniku o primopredaji zbirke starohrvatskog oružja gosp. Milana Praunspbergera, Banska vlast banovine Hrvatske kupila je za Hrvatski narodni historički muzej u Zagrebu⁹ ovu zbirku, kupoprodajnim ugovorom

od 1. rujna 1940. godine.

U povjerenstvo za preuzimanje zbirke ušli su "u ime kupca i preuzimača Hoffiler dr. Viktor, Tkalčić Vladimir i Murgić dr. Božidar". Primopredaja je izvršena u stanu gosp. Praunspbergera 19. listopada 1940. u 3 sata popodne. "Prisutni član povjerenstva Hoffiler dr. Viktor, ujedno ravnatelj Hrvatskog narodnog historičkog muzeja, dao je sve predmete odmah po muzejskim služiteljima

natovariti na kola, osigurana stražom i otpremiti u muzej."¹⁰ Muzej se u to vrijeme nalazio u zgradi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (dalje HAZU) na trgu Nikole Šubića Zrinjskog 11.

U vrijeme Nezavisne Države Hrvatske (dalje NDH) osnovan je Ratni muzej i

Milan pl. Praunspberger prigodom otvorenja Ratnog muzeja NDH 2. lipnja 1943. godine. Fototeka Hrvatskog povijesnog muzeja, Presnimak: Igor Brzoja

arhiv NDH zakonskom odredbom Ante Pavelića od 26. svibnja 1941. godine.¹¹ Za prvog upravitelja postavljen je prof. Emilije Laszowsky, kojega je ubrzo naslijedio bojnič Milan Praunsperger.¹² Ministarstvo domobranstva osnovalo je 10. srpnja 1941. Savjetodavno vijeće pri Ratnome muzeju u Zagrebu za čije su članove imenovani Milan Praunsperger, bojnič i ravnatelj Ratnog muzeja, Ćiro Truhelka, umirovljeni sveučilišni profesor i bivši ravnatelj muzeja u Sarajevu, dr. Božidar Murgić, pročelnik pododsjeka za visoke škole i znanstvene zavode Ministarstva nastave, dr. Držislav Švob, kustos Hrvatskoga narodnoga historičkog muzeja u Zagrebu, dr. Josip (Ivan, op. M. Š.) Bach, kustos Hrvatskoga narodnog muzeja za umjetnost i obrt, te Bruno Bauer, arhitekt iz Zagreba.¹³

Ratni muzej i arhiv privremeno je smještan u zgradu Ministarstava domobranstva na Trgu kralja Petra Krešimira, a dana 24. studenoga 1941. započeo je rad¹⁴. Muzejski fundus i arhiv bili su privremeno smješteni u velikoj dvorani na prvom katu zgrade.¹⁵ U siječnju 1943. godine Ratni muzej preselio se u zgradu Upravnog stožera Ministarstva oružanih snaga, na Jezuitskom trgu br. 4. Na drugom katu zgrade, u dvije prostorije izloženi su najvrjedniji predmeti Ratnog muzeja i arhiva. Ratni muzej koristio se također skladištem u Medvedgradskoj ulici br. 2.¹⁶ Prema vijestima iz tiska, među izlošcima Zbirke Praunsperger nalazili su se mač bana Nikole Banića od Lendave, pištolj na kolo Nikole Zrinskog s godinom 1555.,

sablja Husein kapetana Gradaševića s godinom 1832., mač za probijanje oklopa koji je Vuk Mrnjavčević oduzeo na mejdanu begu Badanjkiću, starinska puška iz doba bana Jelačića i sablja s pištoljima iz vremena Marije Terezije. Zanimljivo je da je spomenut i "frankopanski mač s grbom obitelji Frankopan iz konca 14. vieka".

Pukovnik Praunsperger imenovan je predsjednikom Savjetodavnog vijeća, koje je uspostavljeno radi što bolje i uspješnije suradnje "između Ratnog muzeja i arhiva u Ministarstvu domobranstva te drugih muzeja i arhiva u Ministarstvu narodne prosvjete". Članovi vijeća bili su dr. Stjepan Ivšić, rektor Hrvatskog sveučilišta, dr. Josip Matasović, upravitelj Državnog arhiva, dr. Josip Nagy i dr. Milan Ivšić, profesori Hrvatske ekonomske komercijalne visoke škole, dr. Lovro Katić, profesor Više pedagoške škole, dr. Rudolf Horvat, naš poznati povjesničar, i dr. Božidar Murgić, pročelnik u Ministarstvu narodne prosvjete.¹⁷ Ratni muzej svečano je otvoren 2. lipnja u prisutnosti Ante Pavelića i brojnih odličnika. Nakon Pavelićeva govora, pukovnik Praunsperger proveo je kroz muzej. "Poglavnik je osobito pomno razgledao dvije sablje, koje su po njegovu nalogu izrađene za konjaništvo i pješaštvo." Sablja za pješaštvo izrađena je po uzoru sablje Husein bega Gradaševića.¹⁸

Na temelju rečenih podataka može se zaključiti da se Zbirka Praunsperger tijekom Drugoga svjetskog rata nalazila u dvije ustanove. Dio zbirke ostao je u zgradi HAZU u nadležstvu Hrvatskoga državnog povijesnog muzeja. Drugi dio zbirke na-

lazio se u Ratnome muzeju na Trgu kralja Krešimira, a potom na Jezuitskom trgu br. 4. Sam Milan pl. Praunsperger u tekstu "Staro hrvatsko oružje", uz odgovarajuća objašnjenja, navodi da Povijesni muzej u Zagrebu ima dvije zbirke: Staru zbirku oružja i Zbirku Milana Praunspergera.¹⁹ U već spomenutoj knjizi "Oružje starih Hrvata", u popisu slika i tabela, autor pomno bilježi predmete koji se nalaze u Hrvatskome državnome povijesnome muzeju (H. d. p. m.) i one u Ratnome muzeju NDH (R. m. N. D. H.).²⁰ Predmeti koji su tijekom 1943. i 1944. godine premješteni iz Hrvatskoga državnog povijesnog muzeja u Ratni muzej uvedeni su u "našastar" (inventar) Ratnog muzeja, koji, na žalost, nije sačuvan.²¹ Prema novinskom izvješću s kraja 1942. godine, iz ove zbirke Ante Pavelić darovao je Benitu Mussoliniju mač na čijem se sječivu nalazio grb obitelji Frankopan. Hermannu Göringu darovano je oružje kojim su opremani Trenkovi panduri, a Joachimu von Ribbentropu dvije srebrne kubure i zlatom optočena sablja demeškinja.²² U dokumentaciji Zbirke oružja Hrvatskoga povijesnog muzeja (dalje HPM) nalazi se osam listića pisanih njemačkim jezikom rukom dr. Viktora Hoffilera. Na listićima su opisi predmeta koji se mogu povezati s navedenim darovima. Tu je opis šahovske ploče s figuricama iz 18. stoljeća izdvojene iz inventara Hrvatskoga narodnoga historičkog muzeja (inv. br. 1225) darovane Adolfu Hitleru. Na tom listiću piše datum: 2. svibnja 1941. Slijedi opis konjaničke sjekire na kratkom dršku

s polumjesečastim sječivom (ZP 32), hrvatske sablje koju je barun Trenk darovao svom časniku barunu Bužanu (ZP 77 78) i pandurskog noža na čijem se sječivu nalazio s obje strane lik vojnika s natpisom "Pandur". Na hrptu sječiva bilo je ugravirano ime majstora "Johann Witkelin in Pressburg" (ZP 192). Ti su predmeti darovani Hermannu Göringu. Prema neprovjerenim podacima, Paveliću su darovani: teška puška "šišana" iz 18. stoljeća koja je nekoć pripadala obitelji Pečić iz Zagreba (ZP 308), par pištolja na kremen (ZP 326, 326/a), dvije srebrne kutije za barut (ZP 400, 401) i posudica za ulje od pozlaćenog srebra (ZP 402). Na temelju dopisa Ministarstva bogoštovlja i nastave od 17. lipnja 1941. godine, dr. Hoffiler predao je Milanu Praunspergeru dva pištolja na kremen tipa "skadarke" (ZP 327, 329) i kožnu torbu za pištolje (ZP 408). Sljedećeg dana izdana je sablja (ZP 90). Svi ti predmeti imali su se prenijeti u Ministarstvo domobranstva radi "službenog uvida".²³ U ovom oružju prepoznajemo predmete darovane Joachimu von Ribbentropu. Jedino je kožna torba, vjerojatno zbog jednostavnosti, vraćena pa se danas nalazi u HPM-u (inv. br. 26. 497).

Ako je vjerovati novinskom napisu s početka 1943. godine, da se među izlošcima Zbirke Praunsperger u postavu Ratnog muzeja nalazio mač s grbom obitelji Frankopan (ZP 39, 40), onda bi trebalo posumnjati u podatak da je on darovan Benitu Mussoliniju. U svakom slučaju njegova sudbina je neizvjesna.

Nakon rata Ratni muzej je prestao postojati. Dio grade preuzeo je novoosnovani Muzej narodnog oslobođenja, a starije oružje zajedno s oružjem Zbirke Praunsperger predano je Povijesnome muzeju Hrvatske (dalje PMH).²⁴ Kako je Arheološki muzej odmah nakon rata dobio u posjed zgradu na Zrinjskom trgu 19,²⁵ i PMH preselio se u tu zgradu. Dobio je prostorije u prizemlju i zajedničku upravu s Muzejom NOB-a i Muzejom Srba u Hrvatskoj. Godine 1952. PMH se osamostalio, ali je ubrzo prešao u nadležnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (dalje JAZU). Izgradnjom nove Gradske vijećnice u današnjoj Aveniji Vukovar, Povijesnome muzeju Hrvatske predana je na korištenje Rauchova palača u Matoševoj ul. 9. Tada su zbirke preseljene sa Zrinjevca na Gornji grad. Godine 1961. Muzej se odvojio od JAZU i postao samostalna ustanova.²⁶ Nakon integracije Muzeja Srba u Hrvatskoj i PMH 1963. godine, postala sam djelatnicom muzeja u Matoševoj 9. te preuzela zbirke povijesnih ličnosti i dnevnog života. Kada je potkraj 1966. godine za direktora muzeja postavljena dr. Lelja Dobronić, izvršena je preraspodjela zbirki.

Tako sam 1967. godine preuzela zbirku oružja, ali bez ikakve dokumentacije o Zbirci Praunsperger.²⁷

Predmete sam prepoznavala po malim naljepnicama s plavim nazubljenim rubovima. Na njima se uz oznaku ZP (Zbirka Praunsperger) nalazio odgovarajući broj. Međutim, često su naljepnice nedostajale. U prepoznavanju predmeta pomogle su

mi ilustracije knjige "Oružje starih Hrvata".²⁸ Unatoč pozornosti i oprezu pogreške su bile česte. Kako su naljepnice na predmetima Zbirke Jelačić bile slične, instalacijska sablja bana Jelačića uvrštena je u Zbirku Praunsperger.²⁹ Kako je veći dio zbirke oružja bio neinventiran, glavna zadaća bila je inventirati predmet, označiti ga brojem i učiniti ga dijelom muzejskog fundusa. Ujedno su se sređivali predmeti "starog inventara". Njihovi inventarni brojevi pisani bijelom temperom bili su često potpuno ili djelomično izbrisani. Stoga su tri helebarde (bradatice) Zbirke Praunsperger uvrštene među predmete starog inventara (HPM 468, 472, 475). Tek kada mi je 1977. godine dr. Vlatko Praunsperger posudio album s otprilike 40 fotografija, uspjela sam prepoznati veći dio predmeta. Te su fotografije ujedno dokumentacija o rasporedu oružja na zidovima stana u Prilazu br. 6. Kao zanimljivost napominjem da je nakon revizije predmeta zbirki PMH izvršene 1976. godine zatražen povrat predmeta iz raznih muzeja. Muzej grada Siska vratio je 1977. godine 29 komada oružja, među kojima je bilo 11 predmeta Zbirke Praunsperger. Tek nakon preuzimanja spomenutih fotokopija opisa zbirke 1980. godine, moglo se na temelju opisa predmeta i označenih dimenzija pristupiti reviziji Zbirke Praunsperger.

U osvrtu na popis Zbirke treba reći da su korice označene redovito zasebnim brojem. Vjerojatno je to učinjeno po nečijim uputama koje ne odgovaraju današnjoj muzeološkoj praksi. Popis se

Héderváry iz Nuštra, obitelj Pečić i Špišić de Japra iz Zagreba, obitelj Bužan i Rauch te obitelji Bebek i Bánffy iz Budimpešte. Manji dio oružja potječe iz Ribnika a pripadao je obiteljima Prešern i Bunjevac.

Ovako raznovrsna zbirka oružja tražila je vrsnog stručnjaka. Stoga je njezin vlasnik nastojao skupiti odgovarajuću stručnu literaturu na temelju koje je prepoznavao, opisivao i datirao predmete. Sigurno je da je Milan Praunsperger bio najbolji poznavalac oružja svog vremena. Međutim, uspoređujući podatke s obrazaca kulturno-historijske izložbe i onih u popisu, opažaju se brojna odstupanja u atribucijama i datiranju. Mač (ZP 38, HPM 2840) na obrascu opisan je, uz ostalo, kao mač iz križarskih vojna (13. vijek), a potječe "navodno iz obitelji Tattenbach". U popisu zbirke mač je atribuiran "slavnom hrvatskom banu Nikoli Baniću od Lendave" bez navoda odakle potječe. Sablja (ZP 119/120, HPM 2800) opisana je na obrascu kao mađarska magnatska sablja iz vremena Franje I. Potječe iz Linza a izrađena je 1804. godine. U popisu zbirke opis je približno isti, osim navoda da je to ukrasno oružje dobio na dar Matija Rukavina u Dalmaciji kao vitez reda Marije Terezije. Taj se podatak ne može prihvatiti. Sablja se po stilskim značajkama povezuje s bečkim tvorničarom oružja I. H. Hausmannom, koji je izradio počasnu sablju Franje Hallera, zapovjednika ugarske kraljevske tjelesne straže i kasnijega hrvatskog bana (1842.-1845.). Sablje povezuje sličan neobarokni ukras lisnatih

vitica, zavoja i medaljona s okrunjenim ugarskim grbom. Monogram F. I. umjesto Franji I. pripada Ferdinandu I. (V.) (1835.-1848.).³¹ Među krivim atribucijama oružja osobito iznenaduje što je flyssa,³² nacionalno oružje marokanskih Kabila (19. stoljeće) imenovana "mačem za probijanje pancira" (ZP 66/67, HPM 2834). K tomu je na sječivo suvremenom kaligrafijom ugraviran tekst po kojemu je taj mač Vuk Mrnjavčević oduzeo na megdanu begu Badanjkiću. Potrebno je još nešto reći o "buzdovanu iz srebra za svečane zgođe". Ukrašen je "sedmogradskim emailom i raznim draguljima (...). Navodno poklon Marije Terezije jednom mađarskom velikašu za vrijeme Sedmogodišnjeg rata". Potječe iz Budimpešte "od mađarske obitelji koja je živila u Zagrebu". Dragulji su označeni kao smaragdi, perle i granati. Vrijednost predmeta procijenjena je na 100.000.-dinarsa (Obrazac Kulturno-historijske izložbe). U popisu zbirke ukrasni buzdovan, (ZP 20, HPM 2866) uz točan navod broja dragoga kamenja datiran je u 17. stoljeće i pripisan obitelji Zrinski. Pripremajući izložbu i katalog oružja na motki,³³ proučila sam skupinu žezla koja se nalaze u Zbirci oružja HPM. Žezlo Zbirke Praunsperger, neobično po svojoj izvedbi i načinu ukrašavanja, gemološki je ispitao dr. Ljudevit Barić, tadašnji ravnatelj Mineraloško-petrografskog muzeja u Zagrebu. On je ustanovio da je žezlo ukrašeno biserima, rubinima te zelenim i žutim zrnima nečistog berila. Srebrni okov gornjeg dijela drška ukrašen je baroknim

zavojima s točkastim uzorkom. Sličan ukras nalazi se na paradnoj sablji Teodora Georgijevića (1849.-1910.), velikog župana Županije bjelovarsko-križevačke.³⁴ Žezlo je nastalo u drugoj polovici 19. stoljeća, a nosi obilježja neohistorijskih stilova.

Nakon ovih analiza potrebno je zaključiti da rad na obradi Zbirke Praunspenger nije dovršen, nego istraživanje treba nastaviti, uz nastojanje da se preostali predmeti sačuvaju kao cjelina za buduće naraštaje.

Bilješke:

¹ M. pl. Praunspenger, Oružje starih Hrvata, Zagreb, 1943., 6.

² Katalog kulturno-historijske izložbe grada Zagreba prigodom 1000-godišnjice Hrvatskog kraljevstva 925.-1925., Zagreb, listopada 1925.

³ Obrasci se čuvaju u Muzeju grada Zagreba. Zahvaljujem Ivanu Ružiću, prof., na fotokopijama obrazaca zbirke Praunspenger.

⁴ Katalog kulturno-historijske izložbe, str. 57, kat. br. 69. Porodična vitrina Milana pl. Praunspengerera, podbroj 23. Srebrni buzdovan..., 25. Četiri mala bodeža, str. 66-69. Velikaško odjeljenje, Iz Zbirke oružja Milana pl. Praunspengerera, kat. br. 25-43. Zbroj od 26 predmeta dobiven je tako što su ostruge i željezne rukavice računane kao par, tj. dva komada.

⁵ Dr. S. Srkulj, Kulturno-historijska izložba grada Zagreba, Zagreb, 1925., 56, 72.

⁶ Jutarnji list od 7. lipnja 1936., 25.

⁷ Povijesni arhiv u Zagrebu, Društvo za podizanje spomenika kralju Tomislavu u Zagrebu, kut. 803, sign. 1, spis 35.

⁸ Popis zbirke izradio je vlastoručno Milan pl. Praunspenger, potpisavši ga 15. prosinca 1939. godine. Fotokopije popisa primila sam 1980. godine od pok. dr. Vlatka Praunspengerera, Milanova sina. Njemu sam osobito zahvalna na svesrdnoj pomoći koju mi je pružio pri identifikaciji predmeta zbirke.

⁹ Hrvatski narodni historički muzej u Zagrebu temeljem zakonske uredbe o muzejima i galerijama, od 26. srpnja 1940., promaknut je u samostalnu ustanovu (Narodne novine, Zagreb, 1. VIII. 1940., br. 173). U vrijeme NDH muzej je promijenio ime u Hrvatski državni povijesni muzej. Godine 1942. postavljen je za ravnatelja dr. Držislav Švob (Naša domovina, sv. 2, Zagreb, 1943., 1017. N. Prosen, Povijesni muzej Hrvatske, Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske, 1966/6). Nakon Drugoga svjetskog rata muzej je dobio ime Povijesni muzej Hrvatske, a od 1990. godine naziv mu je Hrvatski povijesni muzej.

¹⁰ Svi ovi spisi nalaze se u Arhivu Hrvatske, Ministarstvo narodne prosvjete NDH, VII. Društva, arhivi, muzeji i ostale ustanove, sing. 216, 1935.-1945., VII. 264.

¹¹ Narodne novine, br. 37, 27. V. 1941., br. 42., 3. VI. 1941.

¹² R. Ivanuš - A. Purčić, Ratni muzej i arhiv NDH, Informatica museologica, Zagreb, 1990., 3/4, 60.

¹³ Narodne novine, br. 78, 17. VII. 1941.

¹⁴ Naša domovina, sv. 2, Zagreb, 1943., 1019.

¹⁵ Nova Hrvatska, br. 288, 8. prosinca 1942., 7.

¹⁶ R. Ivanuš-A. Purčić, nav. dj., 61.

¹⁷ Vojnik, br. 3, 21. siječnja 1943., 9.

¹⁸ Vojnik, br. 23, 10. lipnja 1943., 2.

¹⁹ Naša domovina, sv. 1, Zagreb, 1943., 273.

²⁰ M. pl. Praunspenger, nav. dj., 135-137.

²¹ Dopis Ratnog arhiva i muzeja upućen Upravi Hrvatskoga državnog povijesnog muzeja, 10. siječnja 1944., o primitku sadam predmeta oružja. Uz pojedinačni opis predmeta navedeni su brojevi "našastara". Redne brojeve 2, 3, 4, prepoznali smo kao predmete Zbirke Praunspenger. Brojevi 1, 5, 6, vjerojatno također pripadaju Zbirci, ali ih nije bilo moguće identificirati. Puška obložena sedefom (redni br. 7) izlučena je iz zbirke Ratnog muzeja i kratkim putem predana po najvišem nalogu Poglavnikovu uredu. Dokumentacija Zbirke oružja Hrvatskoga povijesnog muzeja.

²² Nova Hrvatska, br. 288, 8. prosinca 1942., 7.

²³ Dokumentacija Zbirke oružja Hrvatskoga povijesnog muzeja.

²⁴ R. Ivanuš-A. Purčić, nav. dj., 62.

²⁵ K. Vinski Gasparini, O historijatu i djelatnosti Arheološkog muzeja u Zagrebu, Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske, 1966./6, 8.

²⁶ N. Prosen, nav. dj., Vijesti..., 1966./6, 14-19. Dr. L. Dobronić, Razvitak Povijesnog muzeja Hrvatske od oslobođenja do danas, predavanja PMH; br. 39.

²⁷ U dokumentaciji Zbirke oružja HPM-a nalazi se popis oružja Zbirke Praunspurger koji nedostaje. On nije točan jer su mnogi predmeti s popisa pronađeni.

²⁸ Među ilustracijama prikazano je 98 komada oružja Zbirke Praunspurger.

²⁹ M. Šercer, Sablje, Zagreb, 1979., kat. br. 60.

³⁰ Dr. V. Hoffiler, Nove rimske vojničke kacige, Časopis za zgodovinu in narodopisje, 32/1937., 1/4, 29-32.

³¹ Znamenja vlasti i časti u Hrvatskoj u 19. stoljeću, katalog izložbe, Zagreb, 1993., 51, kat. br. 77.

³² G. C. Stone, A Glossary of the Construction, Decoration and Use of Arms and Armor, New York, 1961., 234, slika 291.

³³ M. Šercer, Staro oružje na motki, Zagreb, 1972., kat. br. 120.

³⁴ Znamenja vlasti i časti u Hrvatskoj u 19. stoljeću, Zagreb, 1993., 99, kat. br. 62, 109, 110, kat. br. 102.

POPIS ZBIRKE PRAUNSPURGER

Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta
1.	1.	2854	topuz
2.	2.	2855	topuz
3.	3.	3044	topuz
4.	4.	2856	topuz
5.	5.	2857	buzdovan
6.	6.	2858	buzdovan
7.	7.	3040	buzdovan
8.	8.	3041	buzdovan s 12 pera

Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta
9.	9.	26475	buzdovan s 12 pera
10.	10.	26476	buzdovan s 10 pera
11.	11.	3024	buzdovan s 15 pera
12.	12.	3042	buzdovan sa 17 pera
13.	13.	3043	buzdovan sa 17 pera
14.	14.	19431	topuz
15.	15.	3045	topuz
16.	16.	26474	topuz
17.	17.	3021	buzdovan sa 17 pera
18.	18.	3022	buzdovan sa 17 pera
19.	19.	2852	topuz
20.	20.	2866	žezlo
21.	21.	2859	mlat
22.	22.	2860	mlat veliki
23.	23.	3064	ratno kladivo /nadžak/
24.	24.	3065	“ “
25.	25.	2863	“ “
26.	26.	3066	“ “
27.	27.	2862	ratno kladivo /nadžak/
28.	28.	3067	“ “
29.	29.	3068	“ “
30.	30.	2861	sjekira
31.	31.	19436	“
32.	33.	3049	sjekira
33.	34.	3050	“
34.	35.	3070	sjekira
35.	36.	3069	“
36.	37.	12957	sjekira rudarska
37.	38.	2840	mač Nikole Banića
38.	41.	2809	mač sudski
39.	42.	21913	“ “
40.	43.	3094	“ “
41.	44.	2808	mač
42.	45.	2841	mač s pištoljem na kolo
43.	46.	2831	mač dvoručnjak
44.	47.	2806	mač na jednu i pol ruke
45.	48.	2873	mač indijski /talwar/
46.	49.	2818	mač indijski plameni

Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta	Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta
47.	50.	2816	mač s otvorom za otrov	82.	104/105.	2832	sablja turska
48.	51.	11581	mač albanski	83.	106.	18317	sablja sastavljena
49.	53.	20492	mač albanski /ulomak/	84.	107.	12924	sablja austrijska oficirska
50.	54.	1941	mač	85.	108/109.	2851	sablja husarska
51.	55.	12933	mač schiavona	86.	110/111.	11572	sablja husarska
52.	56.	20485	mač schiavona	87.	112/113.	13016	sablja dječja
53.	57.	20486	mač schiavona	88.	114/115.	18206	sablja dječja
54.	58/59.	11579	mač paloš	89.	116.	18205	sablja oficira ugar. pješadije
55.	60.	2810	mač rapir	90.	116 a.	31410	korice
56.	61.	20500	mač rapir	91.	117/118.	12928	sablja oficira ugarske pješadije
57.	62.	2805	mač konjanički	92.	119/120.	2800	sablja oficirska počasna
58.	63.	2807	mač konjanički	93.	121/122.	18292	sablja paradna obitelji Rauch
59.	64.	24368	mač	94.	123/124.	18264	sablja oficira franc. lake konj.
60.	65.	18175	mač	95.	125/126.	18211	sablja paradna
61.	66/67	2834	flyssa /kabilski mač/	96.	127.	13017	nož lovački
62.	68.	24350	mač	97.	128/129.	19383	sablja juratska
63.	69/70.	11697	mač akademske legije	98.	130/131	18208	sablja juratska
64.	71.	31409	korice	99.	132/133.	18369	mač paloš franc. dra gona
65.	72/73.	18207	sablja poljska /ordynka/	100.	134.	2842	mač franc. konjičkog oficira
66.	74.	12925	sablja vojnička	101.	137.	7306	mač rapir
67.	75.	18210	sablja karabela	102.	138.	18252	mač
68.	79.	2802	sablja karabela	103.	139.	2814	mač žalobni
69.	80.	2803	sablja karabela	104.	140/141.	2815	mač paradni
70.	81.	18215	sablja turska	105.	142.	20504	mač paradni
71.	82.	18290	sablja turska	106.	143.	18351	mač dvorski paradni
72.	83/84.	2843	mač paloš Martina Kneževića	107.	144.	2813	mač
73.	85/86.	2850	sablja paradna Hemana Bužana	108.	145/146.	2846	mač paradni
74.	87/88.	18283	sablja mamelučka	109.	147.	21175	mač austrijski činovnički
75.	91/92.	26464	sablja Husein paše Gradaševića	110.	149/150.	2845	mač paradni
76.	93.	2833	sablja turska	111.	151.	20489	mač paradni
77.	94/95.	2801	sablja perzijska gen. Kutuzova	112.	152.	20476	mač austrijskih vojnih činovnika model 1878.
78.	96/97.	11700	sablja kozačka /šaška/	113.	153/154.	12929	mač
79.	98/99.	11699	sablja kozačka /šaška/				
80.	100/101.	18284	sablja turska				
81.	102/103/.	12927	sablja turska				

Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta	Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta
114.	155/156.	11587	mač austrijski oficirski	149.	242.	2835	pala
				150.	243.	18199	bradatica /helebarda/
115.	157.	18193	bodež	151.	244.	18200	bradatica /helebarda/
116.	160.	2812	bodež	152.	245.	26491	bradatica /helebarda/
117.	161.	2874	bodež/centovente/	153.	246.	20458	bradatica /helebarda/
118.	162.	2839	mač njemački za lijevu ruku	154.	247.	26490	bradatica /helebarda/
				155.	248.	468	bradatica /helebarda/
119.	163.	2847	bodež	156.	249.	26492	bradatica /helebarda/
120.	169.	2811	bodež	157.	250.	475	bradatica /helebarda/
121.	176.	2848	bodež plameni ukrasni	158.	251.	472	koplje janjičarsko
122.	177.	12935	bodež	159.	252.	2828	korzeka
123.	178/179.	26473	bodež derviški s lancima	160.	253.	20457	partizana
				161.	254.	19469	partizana oficirska
124.	182/183.	3088	kindžal kavkaski	162.	255.	19453	koplje
125.	184/185.	3083	kindžal kavkaski	163.	256.	20455	koplje franačko
126.	186/187.	3084	kindžal kavkaski	164.	257.	2838	koplje tursko
127.	188/189.	3089	kindžal kavkaski	165.	258.	19447	koplje tursko
128.	190/191.	3087	kindžal kavkaski	166.	259.	19445	koplje tursko
129.	202/203.	3086	mč	167.	260.	30238	koplje brončano
130.	206.	3092	nož turski	168.	261.	30237	koplje brončano
131.	207.	18176	nož lovački	169.	262.	2829	koplje ulansko, mod. 1864.
132.	208.	18191	nož mali lovački				
133.	211/212/213.	18177a,b	lovački pribor /vilica, šilo, konice/	170.	263.	19499	koplje ulansko, mod. 1864.
134.	216.	31411	vilica	171.	264.	19451	koplje vojničko
135.	217.	31412	vilica	172.	267.	2864	luk refleksni
136.	220/221.	18356	vilica s koricama	173.	268.	11534	strijela
137.	224.	13043	sablja s drškom jatagana	174.	269.	18186	strijela
				175.	270.	2870	strijela
138.	225/226.	3080	jatagan	176.	271.	31413	strijela
139.	227/228.	2836	jatagan	177.	272.	2871	strijela
140.	229/230.	11698	jatagan	178.	273.	12964	samostrjel
141.	231.	3074	jatagan	179.	274.	12963	samostrjel
142.	232.	3073	jatagan	180.	275.	12965	samostrjel
143.	234.	2837	jatagan	181.	276.	31414	strelica samostrijela
144.	235/235.	13095	jatagan	182.	276a.	7304	strelica samostrijela
145.	237.	13069	jatagan	183.	277.	18180	strijela
146.	238.	13040	jatagan	184.	278.	18179	strijela
147.	239/240.	3081	jatagan	185.	278a.	18178	strijela
148.	241a	3082	jatagan	186.	279.	3099	strijela

Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta	Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta
187.	280.	3096	strijela	223.	316.	11650	puška indijska
188.	281.	18182	strijela	224.	317.	10085	puška indijska
189.	282.	3098	strijela	225.	318.	26475	puška indijska
190.	283.	3097	strijela	226.	319.	11515	puška na zrak
191.	284.	6699	mehanizam na fitilj	227.	321.	11512	puška na piston
192.	285.	30390	cijev puščana	228.	322.	11513	puška na piston
193.	286.	30391	cijev puščana	229.	324.	10073	puška sist. Wanzel
194.	287.	30605	cijev turska	230.	325.	10074	puška sist. Wanzel
195.	288.	30619	cijev turska	231.	328.	12938	pištolj na kremen - skadarska
196.	289.	6685	mehanizam na kolo	232.	330.	8576	pištolj na kremen - ledenica
197.	290.	6684	mehanizam na kolo	233.	331.	8953	pištolj na kremen - ledenica
198.	291.	6686	mehanizam na kolo	234.	332.	8565	pištolj na kremen - ledenica
199.	292.	7016	mehanizam na kolo	235.	333.	7396	pištolj na kremen
200.	293.	6688	mehanizam na kolo	236.	334.	8147	pištolj na kremen
201.	294.	6687	mehanizam na kolo	237.	335.	11621	pištolj na kremen
202.	295.	11641	puška na kolo, 1661.	238.	336.	8158	pištolj na kremen
203.	296.	11517	puška na kolo, 1681.	239.	337.	8167	pištolj na kremen
204.	298.	11611	pištolj na kolo, 1555.	240.	338.	7381	tromblon
205.	299.	12939	pištolj na kolo, 1555.	241.	339.	12940	pištolj dovocijevni na kremen
206.	300.	11612	pištolj na kolo, 1555.	242.	340.	8182	tromblon na kremen
207.	300a.	8164	pištolj na kremen	243.	341.	8183	pištolj na kremen
208.	301.	11616	pištolj na kolo	244.	342.	8181	pištolj na kremen
209.	303.	10110	puška na kremen	245.	343.	8180	pištolj na kremen
210.	304.	12971	puška na kremen	246.	344.	8528	pištolj na piston
211.	305.	26477	puška na kremen	247.	345.	8157	pištolj na kremen
212.	305a.	20551	puška na kremen	248.	346.	8153	pištolj na kremen
213.	306.	20552	tromblon	249.	349.	12937	pištolj na kremen
214.	306a.	12976	tromblon	250.	350.	7384	pištolj na kremen
215.	307.	12972	puška na kremen	251.	351.	7389	mala šišana
216.	309.	20549	puška na kremen-šišana	252.	352.	8548	pištolj na piston
217.	310.	11652	puška na kremen-šišana	253.	353.	8197	pištolj na piston
218.	311.	11647	puška na kremen-šišana	254.	354.	7385	pištolj na piston
219.	312.	13012	puška na kremen - čibuklija	255.	355.	12941	pištolj na piston
220.	313.	11556	puška na kremen - karanfilka	256.	356.	7388	pištolj na piston
221.	314.	13013	puška na kremen - rašak	257.	357.	8547	pištolj na piston
222.	315.	10084	puška na kremen - džeferdar	258.	360.	7387	pištolj jednocijevni na

Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta	Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta
			piston				baruta
259.	361.	7386	pištolj dvocijevni na piston	294.	403.	13020	posuda za barut
				295.	404.	13021	posuda za zmo
260.	363.	8521	revolver	296.	405.	24426	posuda za ulje
261.	364.	8542	revolver	297.	406.	12945	posuda za barut
262.	365.	8533	revolver	298.	407.	13028	posuda za zmo
263.	367.	8543	revolver	299.	408.	26497	torbe za pištolje
264.	368.	11615	revolver na 6 cijevi				/kuburluci/
265.	369.	8522	revolver na 4 cijevi	300.	409.	26498	torbe za pištolje
266.	370.	7391	pištolj				/kuburluci/
267.	371.	2868	model oklopnika	301.	410.	30367	pojas za nošenje oružja
268.	372.	3095	prsni oklop				/bcnsilah/
269.	373.	31415	prsni oklop	302.	411.	9466	ključ za navijanje
270.	374.	31416	prsni oklop	303.	412.	8580	ključ za navijanje
271.	375.	3865	toke	304.	413.	26472	šteher
272.	376.	26499	dio rukava	305.	414.	7382	mjera za jačinu
273.	377.	12959	štit				baruta
274.	378.	2822	štit	306.	416.	12950	šipka za nabijanje
275.	379.	24437	čconi štitnik za konja	307.	417.	24432	šipka za nabijanje
276.	380.	31469	pancir košulja	308.	418.	24433	šipka za nabijanje
277.	381.	12960	pelerina	309.	419.	25170	kliješta za žeravicu
278.	382.	2819a,b	oklopne rukavice	310.	420.	9545	naprava za kresanje vatre
279.	384.	21177	kaciga na račji rep uzde okovane	311.	421.	8546	nažgač
280.	385.	2821	kaciga kruškolika	312.	422.	6683	nažgač /od željeza/
281.	386.	12958	kaciga	313.	423.	6681	mehanizam na kremen
282.	387.	2820	kaciga monion	314.	424.	6682	mehanizam na kremen
283.	388.	26495	kaciga	315.	425.	6703	mehanizam na kremen
284.	389.	31408	kaciga rimskog legionara	316.	426.	6689	mehanizam na kremen
				317.	427.	6710	mehanizam na kremen
285.	390.	30401	uzde okovane	318.	428.	6697	mehanizam na kremen
286.	391.	30345	top brončani	319.	429.	6698	mehanizam na kremen
287.	393.	12942	posuda za barut	320.	430.	6700	mehanizam na kremen
288.	394.	273	posuda za barut	321.	431.	6704	mehanizam na kremen
289.	395.	12943	vrat posude za mjerenje baruta	322.	432.	6705	mehanizam na kremen
				323.	433.	6701	mehanizam na kremen
290.	396.	13029	posuda za barut	324.	434.	6708	mehanizam na kremen
291.	397.	24419	posuda za barut	325.	435.	6702	mehanizam na kremen
292.	398.	24420	posuda za potprašivanje	326.	436.	6706	mehanizam na kremen
293.	399.	18188	posuda za mjerenje	327.	437.	6693	mehanizam na kremen

Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta	Red. br.	Red. br.ZP	Inv. br. HPM	Naziv predmeta
328.	438.	6694	meharizam na kremen	366.	485/486	30466	bajunet
329.	439.	6707	meharizam na kremen	367.	487/488.	30467	bajunet
330.	440.	30392	topovsko zmo	Rekapitulacija: Pod brojevima 133, 278. i 357. nalaze se po dva predmeta. Prema tome, broj predmeta popisa iznosi 370.			
331.	441.	30393	topovsko zmo				
332.	442.	30394	topovsko zmo				
333.	443.	30395	topovsko zmo				
334.	444.	30396	topovsko zmo				
335.	445.	30255	topovsko zmo				
336.	446.	12947	topovsko zmo				
337.	447.	12946	topovsko zmo				
338.	448.	30269	zatvarač granate				
339.	449.	30271	zatvarač granate				
340.	451.	24396	potkova	1.	32.		sjekira, darovana Hermannu Göringu
341.	452.	24409	žvale konjske	2.	39/40		mač "volovski jezik", darovan Benitu Mussoliniju
342.	453.	24416	stremen	3.	52.		mač bosanski darovan Benitu Mussoliniju
343.	454.	24417	stremen	4.	76.		sablja hrvatska -
344.	455.	26487	stremen turski	5.	77/78.		sablja hrvatska, darovana H. Göringu
345.	456.	26481	stremen turski	6.	89/90.		sablja orijentalna, darovana von Ribbentropu
346.	457.	30624	nakitni lanac za konja	7.	135/136.		sablja pomorskog časnika -
347.	458.	7001	ostruge	8.	148.		mač činovnički -
348.	459.	7004	ostruga	9.	158.		bodež -
349.	461.	7010	ostruga	10.	159.		bodež -
350.	462.	7007	ostruga	11.	164/165		bodež ženski -
351.	463.	7008	ostruga	12.	166/167		bodež ženski -
352.	464.	7006	ostruga	13.	168.		bodež -
353.	465.	7003	ostruga	14.	170/171.		bodež -
354.	466.	7012	ostruga	15.	172/173		bodež -
355.	469.	7009	ostruga	16.	174/175.		bodež -
356.	470.	24398	ostruga	17.	180/181.		kindžal -
357.	471/472.	7015a,b	ostruge /par/	18.	192/193.		nož pandurski, darovan H Göringu
358.	474.		Muzej grada Zagreba ostruge /par/	19.	194/195.		nož srebrni -
359.	475.	19448	tursko koplje	20.	196/197.		nož -
360.	476.	8364	vrpca za sablju	21.	198/199.		nož -
361.	478.	31470	remeni za mač	22.	200/201.		nož -
362.	479.	31227	pojas metalni za žene	23.	204/205.		nož bosanski -
363.	480.	31472	pojas metalni za žene				
364.	483.	30250	boca od kože				
365.	484.	18189	tm				

Redbr.	Redbr.ZP	Naziv predmeta	Redbr.	Redbr.ZP	Naziv predmeta	Redbr.	Redbr.ZP	Naziv predmeta
24.	210.	nož lovačkog pribora	24.	210.	nož lovačkog pribora	24.	210.	nož lovačkog pribora
25.	215.	nož lovačkog pribora	25.	215.	nož lovačkog pribora	25.	215.	nož lovačkog pribora
26.	218.	konice lovačkog pribora	26.	218.	konice lovačkog pribora	26.	218.	konice lovačkog pribora
27.	219.	nž	27.	219.	nž	27.	219.	nž
28.	222.	nož bosanski	28.	222.	nož bosanski	28.	222.	nož bosanski
29.	223.	nž	29.	223.	nž	29.	223.	nž
30.	233.	jatagan	30.	233.	jatagan	30.	233.	jatagan
31.	265.	sulica	31.	265.	sulica	31.	265.	sulica
32.	266.	sulica	32.	266.	sulica	32.	266.	sulica
33.	308.	puška šišana darovan Paveliću	33.	308.	puška šišana darovan Paveliću	33.	308.	puška šišana darovan Paveliću
34.	320.	puška lovačka dvocijevka /Kimer, Pesten/ darovana Paveliću	34.	320.	puška lovačka dvocijevka /Kimer, Pesten/ darovana Paveliću	34.	320.	puška lovačka dvocijevka /Kimer, Pesten/ darovana Paveliću
35.	323.	puška na piston	35.	323.	puška na piston	35.	323.	puška na piston
36.	326.	pištolj na kremen, darovana Paveliću	36.	326.	pištolj na kremen, darovana Paveliću	36.	326.	pištolj na kremen, darovana Paveliću
37.	326a.	pištolj na kremen,	37.	326a.	pištolj na kremen,	37.	326a.	pištolj na kremen,
38.	327.	pištolj na kremen, skadarka, darovana von Ribbentropu	38.	327.	pištolj na kremen, skadarka, darovana von Ribbentropu	38.	327.	pištolj na kremen, skadarka, darovana von Ribbentropu
39.	329.	pištolj na kremen, skadarka	39.	329.	pištolj na kremen, skadarka	39.	329.	pištolj na kremen, skadarka
40.	347.	pištolj na kremen	40.	347.	pištolj na kremen	40.	347.	pištolj na kremen
41.	348.	pištolj na kremen	41.	348.	pištolj na kremen	41.	348.	pištolj na kremen
42.	358.	pištolj dvocijevni na piston	42.	358.	pištolj dvocijevni na piston	42.	358.	pištolj dvocijevni na piston
43.	359.	pištolj dvocijevni na piston	43.	359.	pištolj dvocijevni na piston	43.	359.	pištolj dvocijevni na piston
44.	362.	pištolj dvocijevni	44.	362.	pištolj dvocijevni	44.	362.	pištolj dvocijevni
45.	366.	pištolj za probu	45.	366.	pištolj za probu	45.	366.	pištolj za probu
46.	392.	drvena posuda za barut	46.	392.	drvena posuda za barut	46.	392.	drvena posuda za barut
47.	400.	posuda za barut, darovana Paveliću	47.	400.	posuda za barut, darovana Paveliću	47.	400.	posuda za barut, darovana Paveliću
48.	401.	posuda za zmo,	48.	401.	posuda za zmo,	48.	401.	posuda za zmo,
49.	402.	posuda za ulje,	49.	402.	posuda za ulje,	49.	402.	posuda za ulje,
50.	467.	ostruga	50.	467.	ostruga	50.	467.	ostruga
51.	468.	ostruga	51.	468.	ostruga	51.	468.	ostruga
52.	470/1.	ostruga	52.	470/1.	ostruga	52.	470/1.	ostruga
53.	473.	ostruga	53.	473.	ostruga	53.	473.	ostruga